

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarohle pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 or., — de două ori 12 or., — de trei ori
15 or. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
de-care publicare.

Soartea Ciangăilor.

Noi, când ne-am folosit de cuvintele „*Katzenjammer vor dem Rausch*”, în timpul când încă nu sună cel din urmă esárdás în onoarea „reinpatriatilor”, prevădusem ce stérșit va se aibă reimpatrierea.

Fiasco mai cumplit ca cu afacerea ciangăilor cu greu vor fi pășit ungerii. În adevărul doare pe om inima când vede resbunarea fără milă a soartei, resbunare, care e urmarea cea mai naturală a lucrului și care se descarcă în capul sermanelor jertfe ale utopiei unor oameni esaltați, inpintenați și indemați la escentrități prin șovinismul guvernului actual.

Se mai repetăm încă odată cele șise de noi și la alte ocașuni. În ungeri s'a ivit pofta de a'și inmulți neamul cu ori ce preț. Spre scopul acesta — scop vedit din care astăzi nu mai fac secret — au întreprins o serie de lucruri pre cari Europa cultă le va numi utopie, noi înse, cari trăim sub domnirea lor, le împărțim în utopie și călcare de legi. S'a început seria prin călcarea în picioare a legilor favoritoare naționalităților. Resultatul e constat de dl Bekšics: **au maghiarisat justiția, au maghiarisat instrucțiunea publică, au maghiarisat comunicația.** Toate acestea prin călcarea de legi sancționate. N'a ajuns atâta. Și-au pus în cap se repatrieze pre ciangăii emigrați în Bucovina și Moldova. Ca în toate afacerile lor așa și la aceasta au început a agita presa. Recăștigarea sângelui perdut, inmulțirea neamului deveni cestiune de onoare pentru Ungaria.

S'a pus agitația în mișcare și printre poporul serman, care trăia liniscit în Bucovina, și care nu din inbuibare și-a părăsit patria spre a se aședa în alte țeri.

Ce era mai ușor ca a seduce pre acesti oameni simpli.

Li s'au promis munți de aur, țeara cea nouă li s'a zugrăvit ca un al doilea Canaan, unde curge lapte și miere, unde apa din Dunăre e lapte și țermurele colac și câte altele.

Și s'au făcut colecte preste 80,000 de floreni; tot ce are Ungaria mai inteligent s'a grupat în un comitet pentru repatrierea Ciangăilor. Astfel apoi i a pornit pe drum. Toate municipalitățile au luat măsuri pentru primirea acestor salvatori ai Ungariei, așa încât credea omul, că sosesc nesce soli ai unei puternici împărății. După sosirea lor prin orașe se

arangeau petreceri, baluri, și aristocratele de ungeroaice se întreceau în a juca *Csárdás* cu Ciangăii.

Dacă ar mai fi avut ceva nedumerire ciangăi despre fiitoarea lor misiune politică din statul nostru, serbătoreasca, — ca să nu dic împărăteasca primire de care fură părtași, li-o ar fi imprăștiat cu desevârșire.

În fine i-au aședat la Panciova.

Acum ce urmări a avut atâta fanfaronadă națională, ce au făcut învățații Ungariei?

Ciangăii se reîntorc earăși în vechia lor patrie, în Bucovina. Soartea lor e vrednică de jale, fiecare om cu inimă i compătimesce, numai ungerii, sângele Ciangăilor, cei cari au făcut colecte de 80,000 fl. spre a înșela aici pe pacinicii ciangăi, n'au nici habar, și cât pentru ei, toți ciangăi pot muri de foame pe drum.

E de prisos să facem comentare reimpatrierei Ciangăilor. Le fac acei ce le cântau osanalele când primeau pe amăgiții cu musici, cu mâncare și beutură comandată de solgăbirae pe contul sugrumărei naționalităților.

Eată ce serie protonotariul comitatului Albei inferioare în acest obiect:

„În Vințul de jos am vedit prima grupă, care mergea cătră casă (adecă la Bucovina.) Adenc mișcat m'am amestecat printre acesti oameni. Din înfășoșarea lor vedeai necaz și serăcie. Am vorbit mai întâiu cu o păreche de oameni paliși și cu totul intristați. Abia am mai recunoscut pe bărbatul măreț și frumos, care a fost venit aici cu primul transport, fiind sus stindardul național, pe care sta scris cu litere grase binevântarea: „*Isten hozott*” (Domneșeu v'a adus); atunci impreună cu drăgălașa sa soție cânta atât de admirabil doinele naționale și cu mult foc juca „*Csárdás*”, domniata ești *Enric László*”? „Da. Eu sînt, răspuse el, — eu te-am recunoscut îndată, mi aduc bine aminte cum de bine am fost primiți. Astăzi trecem cu șială și rușine prin orașe, și nu ne mai oaspătă nime. Ne reîntorcem, căci nu mai putem suporta serăcia.” Apoi mi-a istorisit toate păsurile lor. Gândeam în mine: „Doară nu au putut se o scoată la cale cu lucrul cel greu?” Am venit cu domnul subprefect aici (la Aiud) și le am împărțit nesce ajutoare. Eram cu totul deprimați. De atunci nu este și lăsată de Dumneșeu, în care se nu treacă pe aici pe jos și în trăsuri câte un transport de ciangăi. Am ascultat câțiva oameni dintre ei, și fiind că con-

sunau mărturisirile lor întru toate, sînt în poziție a le descrie situația, după cum mi o au spus ei.

Ajunși la locul destinat lor, bieții oameni au primit trestie și pociumbi, și și-au făcut corturi. Așa au locuit ei în umeșeală și în tină. Lucrul cu metru recerea încordări foarte mari, *incât pân' le-au terminat, și câștigul l'au păpat.* Când au plecat din Bucovina, le-au promis câte 10 juguri pământ pentru o familie.

Pământurile li s'au și împărțit însă cele mai multe erau pline de apă, și dacă au pretins alte locuri li s'a respuns foarte grosolan, că nu sînt altele. Mai mulți s'au dus pela secere, și încă nu li s'a dat nici până acum nici o plată. Scumpetea era mare, și oamenii n'aveau bani. Boalele se lăfiră foarte tare, mortalitatea luă dimensiuni mari mai ales mureau copii și muerile. Locurile erau atât de rele, încât nu puteau face fântâni și nu puteau căpăta apă de beut. Preste acestea ei n'au fost puși printre ungeri, ci printre sërbi cu cari după cum se vede, nu prea armonizau.

În fine au venit toamna. Oamenii se rugau se le dea locurile destinate lor spre a-și face sēmănturile. Comisariul regesc și organele sale le-au răspuns; „cereți dela cei ce v'au adus aici promișele 10 juguri, eu nu pot lua pământurile altora.” Au mai cerut locuri de zidit și le-au dat ca material câte 10 busteni de salcie (!) pentru o casă, și care aveau bani puteau cumpăra scânduri, cari nu — suflă în buze? inse nici locurile nu erau bune pentru zidit, căci erau apătoase. Nu era deci nici un prospect pentru colonizare statornică.

Prospecte de traiu nu erau și ei din milă nu mai voeau se trăească. Deci li signalul dat cu trōmbița și cu toba: „*Cel ce voiesce, poate se se întoarce acasă*”, toți cari numai încâtva erau în stare, au plecat din Giurgiu spre patria cea veche.

În asemenea stare se află astăzi ciangăii, astfel o descriu diarele ungeresci, cari și dau posibila șială de a înfrumșeta lucrul. Ne putem deci închipui trista stare a acestor oameni, deveniți jertfa șovinismului ungerilor.

Și noi ca oameni cu inimă ne întrebăm pentru ce au trebuit jertfiți acești oameni pacinici? Cine poartă vina nefericirii sermanilor ciangăi?

Mai întâiu spiritul, care domnesce astăzi la noi, înmulțirea neamului ungeresc „*per fas et nefas*”. Diaristica maghiară, oamenii politici ai Ungariei, cari nu-și dau seamă de aceea ce fac, și părintescul

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare).

În adevăr, cinci sori se ridicau pe orizon. Soarele cel adevărat, astrul puternic, era însoțit în dreapta și în stînga de desubtul și deasupra discului său strălucitor, de patru chipuri luminoase, mai puțin vie, mai puțin rotunde, dară impregiurate de aureole irișetoare, de o frumșețe minunată! fiindcă vânătorii nostri mergeau în direcția opusă, ei se opriră vre o câteva momente ca să se îndulcească de acest efect al optice; el are multe raporturi cu curcubeul în privința cauzelor probabile și nu se produce nicăiri în Europa, decât în țerile Nordului.

Ei mergeau la început pe un drum frumos, mai târziu drumul acesta deveni cale strimță și neegală peste câmpuri; ea se făcuse apoi cărare, până ce câmpurile ne cultivate și colțuroase nu mai oferiră decât urme slab bătute în zăpada colinelor. În sfârșit Larrison, cunoscător perfect a țerei și a însușirilor saniei ce conducea da peste colțurile grozave a poalelor munților, atingend abisuri, lunecând cu repeșime în strimtori aproape verticale, sărind

cu calul peste gropi, cățărând peste copaci căduți și peste stânci sdrobite, mai fără încercare a se feri de pedicele aceste, ce păreau la tot momentul a sdrobi sania fragilă în bucăți. Cristian nu mai scia ce se admire mai mult, cutezarea majorului sau desteritatea și curagiul calului mic și slab, care mergea în voia sa, căci instinctul minunat al animalului seamănă cu darul somnambulismului. Totuși sania se resturnă de două ori: nu din vina calului ci din vina saniei, neputendu-se acomoda indetul mișcărilor sale, deși era construită cât se poate de ingenios. Răsturnările aceste pot deveni serioase; dară ele sînt așa dese, încât relativ cu desimea lor puține au urmări serioase. Sania locotenentului, deși avertisată prin accidente celeialalte cei făcea calea totuși se resturnase și ea de două sau de trei ori. Călătorii nostri mergeau prin zăpadă, se scuturau, puneau sania eară în picioare și plecau fără reflecțiuni asupra aventurii ca și când s'ar fi dat din sanie jos ca se ușureze încâtva sarcina calului. Altcum o răsturnare te face să riști sau să tremuri: aici ea se ține drept ceva prevedit și neevitabil.

Cristian se afla nespuse de bine în decursul acestei excursiuni emoționătoare.

— Eu nu-ți pot spune, dișe el cătră bunul major, care se ocupa cu el cu o ingrigire frățească, cât de fericit sînt astăzi!

— Har Domnului, scumpe Cristiane dar adi-noapte erai melancolic.

— M'a făcut melancolic noaptea, lacul, a că-

ru suprafață frumoasă de zăpadă o mângiseră trăsurile; ea era ca o masă de plumb sub picioarele noastre. M'a făcut melancolic hoharul luminat de torțe triste ca luminările impregiurii unui sicriu. M'a făcut melancolic, statua aceea barbară a lui Odin, ce părea, cu ciocanul său amenințător și cu brațul său inform, că rostese asupra lumii noue și asupra grupei noastre profane, cine scie ce blăstem! Toate aceste erau frumoase dar îngrozitoare; eu am imaginație vie și apoi...

— Și apoi mărturisesce, că ai ceva ce te întristează.

— Se poate; un vis, o idee nebună, risipite de reîntorcerea soarelui. Da maiorule, soarele are asupra spiritului omului o înriurare așa binefăcătoare ca și asupra trupului său. El luminează sufletul nostru ca în realitate. Acest soare frumos și fantastic al Nordului e tot același ca și bunul soare al Italiei și dulcele soare al Francei. El încăldește mai puțin, dar eu cred că luminează mai bine decât pe aiurea în țeara aceasta de argint și de cristal, unde ne aflăm! Toate îi servesc drept oglindă însuși atmosfera, în ghiața aceasta nepătată. Fie soarele binecuvântat așa maiorule? Și fii binecuvântat și dta pentru că m'ai adus la escursiunea aceasta animată, ce mă esaltă și mă îndulcesce. Da, da, asta e viața mea! mișcarea, aerul, căldura, gerul, lumina! Câmpuri înaintea mea, un căl, o sanie, o corabie... a! și mai puțin încă picioare, aripi, libertate!

guvern, care și-a scris pe stindardul său devisa: „sfărâmarea naționalităților.“

Revista politică.

Sibiu, în 16 Septembrie

Telegraful ne-a adus astăzi știrea, că dieta Ungariei s'a deschis ieri, cetinduse un rescript regesc. Ședința cea mai de aproape va fi numai luni. Deputații într'aceia se întrunesc în cluburi sau în conferințe. Și în unele și în altele obiectul cel mai discutat este cestiunea croată în prima linie; în linia a doua se discută și antisemitismul. Privatului la cestiunea dintâi aflăm, că partida „liberală“, adică cea guvernamentală, într'o conferință sub presiunea deputatului Vijoli a votat ministrului Tisza încredere. Tisza a mulțumit, a rostit un discurs asupra cestiunilor croate și antisemitice, pronunțându-se în sensul discursului său dela Oradea mare. Croații, va se știe de deputații delegați la dieta Ungariei, au fost și ei întruniți într'o conferință confidențială, la care a participat și ministrul Bedecovici. Croații n'au decis deocamdată nimic. Mai multe țiare scriu că se vor hotărî pentru abținerea, cu alte cuvinte vor sta departe de debaterile dietei uigurești până când se vor delătura obiectele, care, după vederile lor, au vătămât pactul fundamental dintre Ungaria și Croația.

Aproape toate țiarele mari din Austro-Ungaria se ocupă cu cestiunea croată din incidentul dietei uigurești. Comentarele țiarelor sunt, după direcțiunea politică a fie-cărui țiar, diverse. Este caracteristic, că organele oficioase din Budapesta întonează nisele acorduri, care tradează oareși care nesiguranță a politicei guvernamentale uigurești în cestiunea croată. „Din partea aceasta, glosează „D. Ztg.“ un articol din „P. L.“, nu eram dedați mai nainte a auzi un ton așa de pacinic, am putea țieca așa de părintesc rugătoriu către Croația.“

În ședințele dietei se vor face interpelațiuni atât în privința cestiunei croate cât și în cea a antisemitismului.

„N. fr. Presse“ într'o telegramă dela Budapesta ce poartă datul 27 Septembrie signalizează sulevarea cestiunii fiumane.

Același țiar signalizează constituirea unui club antisemitic în Budapesta. Clubul se va constitui din deputați dietali și din alți membri. Localul de întrunire al clubului este locuința privată a deputatului Szalay.

„Vaterland“ publică o polemică dintre metropolitul gr. or. din Serajevo și dintre cei doi episcopi catolici ai provinciilor ocupate (Bosnia, Erțegovina). Polemica a pricinuit'o reuniunea catolică, înființată în Viena pentru spriginul catolicilor din Bosnia și Erțegovina, după cum susține „Vaterland“ și episcopii catolici; și pentru propaganda catolică în provinciile ocupate, după cum susține metropolitul ortodox din Serajevo. „Experiența și istoria ne-a învățat, scrie metropolitul într'o enciclică către clerul său, că Roma după ce s'a separat de unitatea bisericești universale și apostolice, s'a obicinuit a năpăstui biserica noastră martiră și s'a folosit de toate căile și mijloacele, spre a o câștiga pentru sine. Poate că tocmai cu in-

tențiunea aceasta s'a pus la cale și acum propaganda cea nouă pentru Bosnia.“ Metropolitul Sava Cozanovici pune la inimă clerului se fie cu băgare de seamă și se învețe pe credincioși să se ferească de promisiunile și de corupțiunile misionarilor de altă credință. Archiepiscopul catolic din Mostar neagă existența unei propagande catolice, provocându-se la împregiurarea, că reuinea, a cărei protector este arhiducele Albrecht, n'are alt scop decât ajutorarea catolicilor din Bosnia și Erțegovina.

Manevrele dela Homburg s'au terminat. „Provincial Correspondenz“ scriind despre terminarea lor amintesc de regii Spaniei și Serbiei, a căror asistență dovedesce, că relațiunile Germaniei sunt amicabile față cu toate staturile continentului fără deosebire de situațiunea geografică. Regele Serbiei avea să treacă astăzi pe la Viena către Belgrad. Este știut că la deschiderea scupștinei n'a putut fi de față. S'ar părea că amânarea ajungerei la Belgrad este anume căutată, pentru că se vadă ce direcțiune apucă scupștina. O telegramă de ieri din Belgrad spune că cu ocaziunea alegerei presidentului după vârstă, s'a născut scandal mare între radicali și progresisți; era pe aci să se înceie o părușeală între părinții patriei serbesci.

Regele Spaniei, care încă a luat parte la manevrele dela Homburg a fost distins de împăratul Wilhelm, dându-i titlul de proprietariu al unui regiment de ulani. Distincțiunea aceasta, mai cu seamă primirea distincțiunei a provocat resens foarte mare în Franța. „Național“ „France“ și alte țiare provoacă pe guvern, publicul, ca la trecerea regelui Spaniei prin Franța și prin Paris să demonstreze în contra-i.

În Petersburg sunt mulțumiți cu rezultatul alegătorilor din Serbia. „Novosti“ esprimă temerea să nu se desvolte și în Bulgaria lucrurile ca în Serbia.

Correspondențe particulare

dela „Telegrafului Roman“.

Caransebeș, în 25 Septembrie n. 1883. De un timp înceișă cetirăm spre cea mai mare uimire a noastră în mai multe jurnale de frunte din patrie rapoarte despre referințele politice ale orașului Caransebeș și ale comitatului Caraș-Severin, care prin neadeverul lor sunt în stare a seduce nu numai pe ori care om de omenie, ci și opiniunea publică din țeară și afară de țeară.

Față de astfel de apucături condamnabile reprezentanța orașului Caransebeș în ședința ei de astăzi a adus în unanimitate următoriu

Decis:

„Vedend că nescie corespondenții de jurnale, ușori de minte și fără pic de conștiință, s'au apucat în timpul mai din urmă a schimonosi în modul cel mai revoltătoriu referințele noastre politice, trimițend la jurnalele cele mai de frunte și mai răspândite rapoarte, care ne înfățișează ca trădători de patrie, scornind, că Românii din comitatul Caraș-Severin se folosesc de agitațiunile cele mai punibile în contra ideei de stat maghiar și în contra întregității statului — reprezentanța orașului spre clarificarea lucrului și spre combaterea acestor rapoarte lipsite de ori-ce adevăr, se vede constrinsă a da următoarea declarațiune:

ma meseriei ambulante, eu m'am înșelat. Eu am judecat ca un copil desmierdat al civilizațiunei. Eu mi-am rezervat plăceri de sibirit. Mă vei înțelege...
Aici schițâ Cristian, fără a istorisi maiorului faptele vieței sale, în puține cuvinte, facultățile, trebuințele, slăbiciunile și progresele vieței sale intelectuale și morale, și, după ce îl făcuse să înțeleagă cum a încercat a se face artist, ca să nu încete a se consacra serviciului activ al științei el adaus:

— Vedi, scumpul meu Osmund, ca să fi artist, n'ai să fi altceva decât numai artist, ai să jertfesci călătoriile, studiile științifice și libertatea. De cumva nu vreau să fac jertfele aceste, pentru ce n'ai să fi pur și simplu un meseriaș fără artă, ceea ce fie-care om sănătos poate fi într'un moment dat al vieței sale? Eu voiesc să studiez interiorul pământului: nu mă pot face minar pentru o lună de ție, în ori și ce mină? Eu voiesc să studiez botanica și zoologia: nu mă pot tocmi pentru o vară lucrător sau vânător într'un loc dat și nu mă pot folosii până în vara viitoare, ca să trăiesc cum pot, de brațele și de picioarele mele în profitul științei în loc se-mi slăiesc spiritul cu pozne ca să-mi câștig mai iute nutriment mai bun și haine mai fine? N'am eu putere să muncesc ca să-mi las inteligița mea liberă și cât de modest roditoare? Am gândit mult la viața marelui Linné al d-voastră; ea este resumatul vieței celor mai mulți erudiți din timpul în care trăim. Totdeauna le-a lipsit pâinea; absența

Populațiunea acestui oraș și a fostului comitat Severin și-a arătate de nenumerate ori prin fapte strălucite loialitatea către înalta casă domnitoare și către patria ei comună.

Articolele mincinoase, datele din Lugoș și Timișoara, publicate în: „Nemzet, Egyéttés“, „Budapesti Hirlap“, „Pester Lloyd“ și alte jurnale, reprezentanța orașului le respinge cu cea mai mare indignațiune, ear pre raportorii lor îi timbrează de calumniatori nerușinați.

Populațiunea noastră fără de osebire de naționalitate, religiune și confesiune, a păstrat, păstrează și va păstra fidelitatea moștenită dela moși, strămoși către prea iubitul nostru Rege și către prea înalta casă domnitoare Habsburg, și aceasta o va lăsa de cea mai sântă moștenire și următorilor ei.

Populațiunea acestui oraș, ca și în trecut e în tot minutul gata a-și sacrifica averea și viața pentru înflorirea și apărarea patriei comune.

Mai departe reprezentanța orașului Caransebeș declară, cumcă rapoartele răspândite prin agitațiuni nepatriotice în orașul nostru și în comitat sunt neadeverate și numai scornituri, și că aici nu scie nici-nimeni nimic despre astfel de agitațiuni.

În interesul scumpei noastre patrii și spre conservarea acestui oraș și a fostului comitat Severin aceasta declarațiune în formă de decis se subșterne atât Il. Sale dlui comite suprem a comitatului Caraș-Severin Carol Tabajdy cât și Magn. Sale Dlui vice comite Leontin Simonescu, rogându-i respectuos a întreprinde din oficiu pașii proveđuți în lege în contra acestor corespondenți, cari au a fi timbrați de ațitători și agitatori periculoși patriei și a-i supune pedepsei meritate.

În fine reprezentanța acestui oraș roagă respectuos pre Il. Sa Dl Comite suprem a înainta acest decis și Escelenței Sale Dlui Ministru President spre grațioasa luare la cunoscință.“

Fiindcă preste scurt timp se va începe debaterea „revisiunii“ constituțiunei în România va fi bine se cunoascem și noi proiectul care va servi de basă la debateră.

Proiectul comisiunii adunării deputaților

pentru revisuirea art. 1, 24, 40, 42, 44, 45, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 68, 69, 70, 71, 72, 75, 77, 78, 105, 118, 121, 129, 131, și 133 din constituțiune și pentru modificarea legii electorale.

Art. 1. Regatul român constituie un singur stat indivisibil, sub denumirea de România.

Art. 24. Constituțiunea garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor prin graiu, prin scris și prin presă, fie-care fiind răspunđuător de abuzul acestor libertăți în casurile determinate prin codicele penal, care nici într'un cas nu va pute restringe dreptul în sine.

Nici o lege excepțională nu se va putea înființa în această materie.

Nici censura, nici o altă măsură preventivă pentru aparițiunea, vinderea sau distribuțiunea ori-cărei publicațiuni nu se va putea înființa.

Arestul preventiv în materie de presă este interdiș.

Nu este nevoe de autorizațiunea prealabilă a nici unei autorități pentru aparițiunea ori-cărei publicațiuni.

— Ciudat om mai ești, Cristiane! Eu ași prefera o femeie după placul meu.

— Ei bine, țise Cristian, și eu pe onoarea mea! Eu nu sunt nici decum ciudat! dar, dacă nu poți fi spriginul familiei tale, mai bine se remăi june. Ce vrei se fac, de oare-ce n'am nimic? Neputend engeta la fericire, eu am cel puțin mângăierea, că-mi sciu uita de toate ce-mi lipsesc, că mă entusiasmez de plăcerile aspre, cari le pot pretinde. Nu-mi vorbi dar de familie și de cămin. Lasă-mă se visez de vântul cel mare, ce suflă către țermurile necunoscute... Prea bine sciu scumpe amice, că omul este făcut se iubească! Eu o simț în momentul acesta lângă dta, care m'ai primit ca un frate, dar mâne am să te părăsesc pentru totdeauna; însă de oare-ce soarta mea este, a nu mă putea stabili nicăiri, fiind-că n'am patrie, n'am familie, n'am stare pe lumea asta, întregul secret al curagiului meu este în facultatea ce am obținut-o din țieva fericirii prinse în sbor și de a-mi uita că țieva de mâne are se o ducă ca un vis frumos... Eu am făcut altcum, multe reflecșiuni decând cu ponciul acela în peștera hogarului.

— Sêrmene băiete! Ești amorezat, căci n'a dormit.

— Amorzat sau nu, eu am dormit cum doarme nevinovăția; dară te socotesci iute, când n'ai multe oare de perdut în viață. Până ce m'am îmbrăcat și am venit din Stollborg la d-voastră, mi-a apărut un adevăr bun și simplu. Voind a deslega proble-

resurselor mai că a înădușit dezvoltarea lor și a lăsat lucrările lor necunoscute sau nesfârșite. Eu îi ved pe toți rătăcind în tinerețele lor ca și mine, și îngrijii de țieva de mâne, neafându-și scăparea decât găsind din întemplantă protectori inteligenti. Apoi ei sunt nevoiți, abia că au primit vre-o binefacere, lucru amar, a înterupe adeseori lucrările lor, pentru a se ocupa de funcțiuni mici acordate ca din grație, ce le răpesc timpul prețios și împedecă sau întârzie descoperirile lor. Ei bine pentru ce n'au făcut ei ceea ce au voit, ce am să fac eu; adică să-mi puu un ciocan sau o sapă pe umăr și să lucrez la piatră sau se muncesc la pământ? Ce lipsă am eu de cărți și de călimar? Cine mă silescă a spune lumii că eu esist, înainte de ce am ceva nou sau ceva adevărat interesant a-i spune? Eu sciu acum destul, ca se încep a înveța, adică se observ și se studiez natura de pe ea însă. Nu se ved secrete sublimate descoperite în sinul forțelor naturale prin muncitorii seraci ce nu sciu carte, în cari Dumneșu a instalat ca o scântee sacră, geniul observațiunei? Și crești dta maiorule Larrison, că unui om pasionat, precum sunt eu pentru natură, îi va lipsi zeul și atențiunea pentru-că va mânca pâne neagră și va dormi pe paie? Nu va putea el găsi, observând construcțiunea stâncilor sau alcătuirea solului, o idee roditoare pentru exploatațiunea... de exemplu a acestor porfiri, ce sunt în jurul nostru sau a câmpurilor aceste ce tocmai traversăm? Eu sunt sigur că pretutindenea sunt isvoare de bo-

Nici o cauțiune nu se va cere dela diariști, scriitori, editori, tipografi și litografi.

Presă nu va fi pusă nici odată sub regim avertismentelor.

Nici un diar sau publicațiune nu va putea fi suspendat sau suprimat.

Autorul este răspunzător de scrierile sale, în lipsa autorului este răspunzător girantul, ear în lipsa acestuia editorul.

Ori-ce diar trebuie să aibă un girant răspunzător care să se bucure de drepturile civile și politice.

Art. 40. Fie-care din adunări verifică titlurile membrilor săi și judecă contestațiunile ce se ridică în această privință.

Art. 42. Membrii uneia sau celeilalte adunări nu pot fi numiți în nici o funcțiune publică salariată de stat, de cât un an după încetarea mandatului lor.

Sunt exceptate funcțiunile de ministri, sub-secretari de stat, agenți diplomatici și militari de ori ce grad.

Ministrii, secretarii de stat și sub-secretarii de stat, numiți dintre membrii adunărilor legiuitoare, vor urma de a exercita mandatul lor. Asemenea și acei cari vor primi o misiune temporală de cel mult șese luni.

Sub-secretarii de stat vor susține actele administrațiunii și proiectele de legi înaintea corpurilor legiuitoare, chiar când nu ar fi deputat sau senator.

Legea electorală determină incompatibilitățile.

Art. 44. Senatul alege din sinul său pe președinte, pe vice-președinti, precum și pe ceilalți membri ai biroului său.

Art. 45. Ori-ce rezoluțiune este luată cu majoritate absolută a sufragiilor, afară de ceea-ce se va statornici prin regulamentele adunării în privința alegerilor și presentațiunilor.

În cas de împărțeață a voturilor, propozițiunea în deliberațiune este respinsă.

Nici una din adunări nu poate lua o rezoluțiune, dacă majoritatea membrilor săi nu se găsește întrunită.

Art. 58. Corpul electoral este împărțit, în fiecare județ, în trei colegie.

Art. 59. Fac parte din întâiu colegiu toți români care, întrunind celelalte condițiuni prevăzute de lege, au un venit fonciar rural dela 1000 lei în sus.

În județele unde nu s'ar găsi un număr de 200 alegători, pentru a forma acest colegiu, acest număr se va completa cu proprietari rurali cei mai greu impuși din colegiu următor.

Alegătorii acestui colegiu votează direct.

Art. 60. Fac parte din colegiul al doilea toți acei cari au un venit fonciar rural dela 1000 lei în jos și acei care plătesc o dare ori-cât de mică cătră stat.

Alegătorii acestui colegiu, care știu să scrie și să cetească, pot se voteze, după voința lor, sau direct pe deputat la orașul de reședință sau indirect pe delegat în comunele lor, împreună cu alegătorii fără știință de carte.

Cinci-zeci de alegători numesc un delegat.

Primarul, notarul, perceptorul precum și ori-ce funcționar public nu va putea fi ales delegat.

Delegații acestui colegiu, întruniți cu alegătorii care votează direct, aleg pe deputat la reședința județului.

găție, ce omul le va găsi cu încetul. A fi folositor lumii întregi este idealul glorios a meseriașului, scumpe Osmund: a fi plăcut bogăților, este soarta copilărească a artistului; eu mă feresc de ea cu plăcere.

— Cum! ăse maioral, nu glumesci Cristiane, vrei să renunții la frumoasele arte, în cari escelezi, vrei să renunții la plăcerile vieții, ce le poți obține din izvorul spiritului dtale, la farmecul lumii în care poți reapărea ori și când cu avantaj și cu plăcere, acceptând vre un oficiu în desfătările curții. Dta ai numai să vrei și îndată vei avea amici puternici, cari îți vor procura ușor direcțiunea unui teatru sau muzeu oare care. Dacă vrei... familia mea e nobilă și are relațiuni...

— Nu, nu, maiorule, îți mulțămesc! Să-mi fi spus asta eri-diminează; atunci eram încă un copil care își cânta calea sa umblând pe lângă scoală! Ași fi acceptat poate. Balul mi-a reamintit rățăcirile seducerei lumesci de odinioară, care le-am prea gustat. Astăzi sunt un bărbat, care vede unde să meargă. Eu nu știu ce rază a pătruns în sufletul meu împreună cu acest soare matinal...

Cristian se puse pe gânduri.

El căută în sine însuși înlănțuirea ideilor ce-i aduse hotăriri așa energice și simple; dar el în zădar căuta și în zădar atribuea toate influenței unui somn bun și unei diminețe frumoase! memoria sa îi

Art. 61. Fac parte din al treilea colegiu toți orașenii care plătesc o dare ori-cât de mică cătră stat.

Votează direct orașenii care plătesc o dare anuală cătră Stat de cel puțin 25 lei.

Sunt scutiți de cens în acest colegiu toate profesiunile liberale, oficerii în retragere și pensionarii statului.

Votează prin delegațiune, după regulile statornice prin art. 60 și cu facultatea votului direct pentru cei ce știu să scrie și să cetească, alegătorii din orașe care plătesc o dare cătră stat mai mică de 25 lei.

Delegații aleși astfel votează împreună cu alegătorii direcți ai colegiului al treilea.

Toate orașele unui județ formează un singur colegiu cu orașul de reședință.

În orașele unde vor fi mai mult de una sută alegători direcți, alegerea se va face chiar în comună, ear alegătorii din celelalte comune vor vota la reședința județului.

Alegătorul ales delegat nu poate vota decât o singură dată, sau ca delegat sau ca alegător direct în colegiu din care face parte.

Art. 62. Alegătorii care vor întruni condițiunile cerute de lege pentru a figura atât în colegiul I cât și în vre-unul din celelalte colegii vor face parte de drept din colegiu I. fără a putea opta.

Art. 63. Colegiul I. alege câte doi deputați de fie-care județ.

Colegiul al doilea câte unul.

Colegiul al treilea care are până la 15,000 locuitori alege un deputat. Colegiile mai numeroase alege câte un deputat pentru fiecare 15,000 locuitori, fracțiunea ce trece de jumătate din acest număr comptează pentru cifra întregă.

Corpurile legiuitoare hotărăesc, din șese în șese ani, numărul deputaților colegiului al treilea, pentru fie-care județ.

Art. 68. Senatul se compune din membrii aleși în modul următor:

Art. 69. Colegiu I. al proprietarilor rurali compus după cum se arată la art. 59 de mai sus, alege câte doi senatori de fie-care județ.

Art. 70. Colegiul al treilea, compus după cum se arată la art. 61 de mai sus alege câte un senator pentru orașele ce au până la 40,000 locuitori, și câte doi pentru orașele mai populate.

Art. 71. Alegerea senatorilor precum și a deputaților în colegiurile ce au mai mulți reprezentanți se face prin scrutin de listă.

Art. 72. Legea electorală determină celelalte condițiuni cerute dela alegători, precum și mersul operațiunilor electorale.

Art. 77. Membrii senatului primesc o îndemnităte ca și deputații.

Art. 78. Membrii Senatului se aleg pe opt ani, și se reînnoesc pe jumătate la fie-care patru ani prin tragere la sorți.

Biroul Senatului trage la sorți câte un senator de ai colegiului I. din fie-care județ și jumătate din totalul senatorilor colegiului III.

Art. 105. Juriu este statornicit în toate materiile criminale, și pentru delictes politice și de presă.

În toate casurile de atacuri, ofense sau imputări care ar fi îndreptate contra agenților autorităților publice pentru fapte relative la funcțiunile lor, acțiunea pentru daune nu se va putea intenta separat înaintea tribunalelor civile decât după ce

întâiașă neconținut chipul Margaretei, cum își ascundea fața în palmi, la aușul numelui Cristian Waldo. Acel tipet înădușit, eșit din inima femeii, lovește peptul falnic a lui Cristian Goffredi. El a umplut sufletul seu cu o rușine generoasă, cu un curagiu repede și neelastic.

— Ei! Eu te întreb, răspunse el maioralului care îi amintea ostenele și neplăcerile muncii materiale, ce trebuință am eu să mi petrec, să mă odihnesc și să păzesc existența mea, de ori și ce accident? De oare ce nascerea mea nu mi-a dat o poziție privilegiată, de cine să mă țiu, dacă n'am eu curagiul și bunul simț a-mi face o poziție cinstită? De aceea, cari mi-au dat viața? De ar fi aici, ei mi-ar putea răspunde, că, făcându-mă voinic și sănătos, nu le-a fost intențiunea a mă face moale și leneș și că, dacă simț absolut trebuința de a umbla pe covoare și de a mânca delicatose, lor le-a fost cu desăvârșire imposibil a prevedea cazul acesta bizar și ridicul.

— Dta riți Cristiane, ăse maioral, și totuși viața fără prisosințe nu este vrednică să o trăiesci. Nu este ținta omului să-și facă un cuib cu toată îngrijirea și prevederea unei pasere, ce îi dă exemplul?

— Da, maiorule, aceasta este ținta dtale a cărui viitor are legături cu trecutul; dară eu, a cărui trecut n'a clădit nimica, făcându-mă fabulator, cum

va fi urmat o decisiune de condamnare dată de cătră curtea cu jurați.

Când însă atacurile, ofensele sau imputările ar fi îndreptate contra unei persoane private sau funcționar în viață privată sau persoane juridice, partea civilă va putea intenta în mod separat acțiunea pentru despăgubire, înaintea tribunalelor civile care vor judeca de urgență.

Art. 118. Tot românul face parte din unul din elementele puterii armate conform legilor speciale.

Art. 121. Garda cetățenească se desființează.

Art. 129. Din ziua punerii în vigoare a Constituțiunii de față, sunt abrogate toate dispozițiunile din legi, decrete, regulamente și alte acte contrarii cu cele aședate de ea.

Art. 131. Se vor face în cel mai scurt timp legi speciale privitoare la obiectele următoare:

1. Asupra decentralisării administrative;
2. Asupra responsabilității ministrilor și celorlalți agenți ai puterii executive;
3. Asupra măsurilor celor mai nimerite pentru a stavili abuzul cumulului;
4. Asupra modificării legii pensiunilor;
5. Asupra condițiunilor de admisibilitate și de înaintare în funcțiunile administrațiunii publice;
6. Asupra dezvoltării căilor de comunicațiune;
7. Asupra exploatării minelor și pădurilor;
8. Asupra fluviilor și rîurilor navigabile sau flotabile;
9. Asupra organizațiunii armatei, drepturilor de înaintare, de retragere, și asupra diferitelor pozițiuni ale oficerilor;
10. Asupra justiții militare.

Se vor revizui toate codicele și legile existente spre a se pune în armonie cu Constituțiunea de față.

Art. 133. Dispozițiunile acestei Constituțiuni se vor putea aplica, prin o lege specială și în cele două județe de peste dunăre.

Varietăți.

* (Maghiarisarea pe căi noue.) Racolța Gavriil, după ce Românii l'au ales de notariu cercual al Teolitiurului în anul 1882, acum și-au maghiarisat numele în Rákoczy Gábor și devenind membru al societății de maghiarisare, prin ori-ce mijloace voiesce a amăgi pe românii din cercul notarial al domniei sale ca să-și maghiarizeze numele. Eată și mijloacele: merge în cărcimă și acolo strigă în gura mare că poporul să asculte de domnia sa că Prea Sântia Sa Episcopul Szabó i-a încredințat conducerea bisericeii și a scoalei, și că toți trebuie să fie maghiari; se laudă că va merge în biserică și va ținea predică despre maghiarisare. Pe lângă toate acestea nu i-a succes a maghiarisa pe nici un român. Vădând dl Rákoczy Gábor că așa nu-și ajunge scopul că de geaba provoacă pe români unguresce în ori ce afacere oficioasă (pe Câmpian Dionisie și Rus Vasilie) Mezei Dénes și Orosz László, și pe alții că nu răspund nimic, ci dic „pe noi nu ne chiamă așa, nu ne vei boteza Dta, că ne-au botezat popa“, începe a folosi alt mijloc și dice că, fie-care să-și strămute numele unguresce că tot român rămâne eată și eu l'am schimbat pe ungurime și tot român sunt, dar poporul român nu-i crede nimic de când și-au maghiarisat numele și a devenit renegat. Cu mare

dice dl Goeffe, scii ce m'a hotărît la aceasta? Fără scirea mea, însă de bună seamă, de frica celeia ce se numesce sărăcie. Ei, frica aceasta, la un bărbat este o lașitate și nu este mijloc a o traduce altfel de cât prin plângerea, a cărei efect burlesc o să-l vești din gura unui bărbat bine făcut și sănătos ca și mine. Stăi, să presupunem un monolog de marionete. Amicul nostru, Stentarello dice naiv: „Vai! De trei ori vai! eu n'am să mai dorm dar în albiturile aceste fine! Vai! eu nu mai pot lua, când mi se va face cald în Italia, o înghețată de vanilie! Vai! când mi se va face frig în Svedia, nu o să-mi mai puiu rom de ăntăia calitate în ceaial meu! Vai! nu o să-mi am haine de mătăsă culoare levantină, ca să merg la joc, nu o să-mi am manșete, să-mi încădreze mâna mea cea albă! Vai! nu o să-mi mai preser pērul cu pudră de vioarele și cu pomadă à la tubereuse! O stelelor, vedeți voi soarta mea deplorabilă! Ființa mea așa frumoasă, așa prețioasă, așa amabilă, nu s'a mai indului cu compoturi pe farfurii de Saxonia, nu va mai avea pantlice de moar în chică, nici cataramă de aur la papuci! Noroc orb, societate blăstemată! tu-mi datoiesci cu toate aceste, ca și lui Cristian Waldo, care face marionetele să vorbească și să gesticuleze atât de bine!“

(Va urma)

plăcere ar strica să poată dl Rakoczy Gábor românului numai cât n'are putere, ci își strică domniei sale, căci poporul român îl urește așa încât și să-i spună ceva bine poporului nu-i crede nimic ca unui reneget.

Chir Teoliturianu.

* (Din Basarabia). Din Cahul cu data de 8 Septembrie se scrie „Postei” că noul arhiepiscop Serghie al Basarabiei, condus de idei mai liberale și mai evanghelice, a ridicat ordinul predecesorului său și a dispus să se adăpostească să se imprime în tipografia dela Chițcani și cărți bisericești în limba

română. Se crede că venerabilul prelat (căci e de aproape 70 ani) a luat această dispoziție nu numai ca o măsură favoritoare pentru români, ci pentru că așa sunt principiile sale neschimbate și pe care le a profesat și mai înainte ori unde a fost în servicii. El crede că fie care creștin trebuie să se roage și să asculte rugăciunea către Dumnezeu în limba sa maternă.

A dispus de asemenea să în toate comunele române din Basarabia serviciul divin să se facă în limba română, ceea ce era interzis până acum tot din ordinul fostului arhiepiscop Pavel.

Aceste măsuri au produs mare bucurie printre români. Ele sunt apoi onorătoare pentru sentimentele liberale ale noului nostru arhiepiscop. Românii basarabeni îi sunt adânc recunoscători pentru dăruirea.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Septembrie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.45	119.50
Galbin	5.71	5.70
Napoleon	9.50 ^{1/2}	9.50
100 marce nemțesci	58.65	58.55

Nr. 343

[531] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Agnitei, se scrie concurs până la 25 Septembrie 1883.

1. Ghijasa inferioară, cu salariu anual 150 fl. în repartitie dela popor, cuartir în edificiul scoalei, cu grădină și lemne de încălzit.

2. Verd, cu salariu anual 150 fl. dintre care 80 fl. din fondul scolariu și 70 fl. din repartitie dela popor, cu grădină, cuartir în odăile scoalei și lemne de foc.

3. Ruja cu salariu anual 150 fl. din fondul scoalei cu grădină și lemne de foc.

4. Iacobeni, cu salariu anual 150 fl. după repartitie dela popor, cuartir în edificiul scoalei cu grădină și lemne de foc.

5. Hundrubechiu cu salariu anual 150 fl. după repartitie dela popor cuartir în edificiul scoalei cu grădină și lemne de foc.

6. Boholț cu salariu anual 100 fl. din alodiul comunei și 10 hectolitri grâu dela popor, cuartir cu grădină și lemne de foc.

7. Tichindeal cu salariu anual 150 fl. după repartitie dela popor și din alodiul comunei cuartir cu grădină și lemne de foc.

8. Alțina cu salariu anual 80 fl. din alodiul comunei, și 70 fl. după arunc dela popor, cuartir în edificiul scoalei, cu grădină și lemne de foc.

Petițiunile concursuale, instruite în sensul legilor și al regulamentelor din vigoare, au să se așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Nochrichiu, 25 August, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

Nr. 228

[521] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă stațiunea învățătorescă din Unguraș, protopresbiteratul Ungurașului, prin aceasta se scrie concurs cu termenul 24 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele sânt:

1. În bani 90 fl. v. a.,
2. În bucate vici 40 cu grăunțele.
3. Lemne 3 orgii, din care vine a se încălzi și scoala.

4. Punți de lumină 3.

5. Hârtie pentru scriptele învățătoresci conți 3.

6. Cuartir liber în edificiul scoalei și grădină 400[□].

Doritorii de a ocupa această stațiune au să subserne suplicile instruite conform legilor din vigoare până la 24 Septembrie a. c. la subscrisul oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Füzes Sâmpetru, 4 August, 1883.

Oficiul ppresbiteral al tractului

Unguraș.

Petru Roșca m. p.

Protopresbiter.

Nr. 253.

[529] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la scoala populară gr. or. rom. din Zam se scrie prin aceasta concurs cu termenul până la 25 Septembrie st. v. a. c.

Cu acest post este împreunat un salariu de 110 fl., și 20 H-litre cucuruz sfărmit, 4 H-litre grâu, 5 orgii lemne și cuartir în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa acest post au să așterne petițiunile lor până la termenul indicat instruite conform legilor în vigoare oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei mușane.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei.

Alecsiu Olariu m. p.,
adm. ppresb.

Nr. 143.

[528] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la scoala confesională gr. or. din Mihalțiu cu termen până la 25 Septembrie a. c.

Cu aceasta stațiune sânt împreunate următoarele emolumente:

1. 6 jugere 800[□] arătură.
2. Dela 400 ferdele cucuruz din capital, interesele statorite de comitetul parochial.

3. Grădină de legumi lângă scoala.

4. Cuartir liber și lemne de foc pentru învățătoriu și scoala.

Doritorii de a ocupa acest post au să subserne cererile instruite cu toate documentele prescise de legile în vigoare subscrisul până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Alba-Iulia, 7 Septembrie, 1883.

Alecsandru Tordășan m. p.,
protopresbiter gr. or.

Nr. 300

[519] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor de învățători la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate se scrie prin aceasta concurs cu termen până la 25 Septembrie st. v. a. c. în care și se vor ținea și alegerile.

1. Têmpa cu salariu anual 200 fl. v. a. din cassa bisericeii în rate lunare anticipative, cuartir în edificiul scoalei cu grădină și lemne de încălzit.

2. Beșan cu salariu anual de 150 fl. v. a. dela popor, cuartir cu grădină și lemne de încălzit.

3. Găunoasa cu salariu anual de 150 fl. v. a. dela popor, cuartir și lemne de încălzit.

Cei ce voesc a reflecta la vre una din aceste stațiuni au să așterne suplicile lor de concurs, instruite conform legii și normativelor în vigoare, până la termenul indicat, la subscrisul

Deva la 5 Septembrie, 1883.

În conțelegere cu comitetele parochiali.

Ioan Papiu m. p.,

protopresbiter.

Nr. 234

[523] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci devenite vacante la scoalele confesionale gr. or. în comunele mai jos însemnate ținețoarea de protopresbiteratul Gioagiului II se scrie concurs cu termenul până la 25 Septembrie, a. c.

1. Almașul mare, cu salariu anual de 150 fl., cuartir în edificiul scoalei și lemne pentru încălzit.

2. Bozeș, cu salariu anual 150 fl., victuale în valoare de 24 fl. cuartir în edificiul scoalei și lemne pentru încălzit.

3. Bulbuc cu filia Curpeni cu salariu anual 120 fl., victuale în valoare de 24 fl., cuartir și lemne de încălzit.

4. Gioagiu cu salariu anual de 200 fl., cuartir în edificiul scoalei și lemne pentru încălzit.

6. Gloadși Nădăstia cu salariu anual de 150 fl. cuartir grătit și lemne pentru încălzit.

Varmaga, cu salariu anual de 150 fl., victuale în valoare de 14 fl., cuartir grătit și lemne pentru încălzit.

Doritorii de a competi la aceste stațiuni învățătoresci au să așterne cererile instruite conform presciselor din vigoare până la termenul mai sus indicat la subsemnatul oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Gioagiului II.

Secăremb, 28 August, 1883.

Sabin Piso m. p.,
protopresbiter.

Nr. 162

[524] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunii de învățătoriu în Cicio-Giurgesci, ppresbiteratul Dejului se scrie concurs cu termen până la 25 Septembrie st. v.

Emolumentele sânt:

a) În bani 150 fl. v. a.
b) folosința alor 14 Jugere 329[□] pământ, arătoriu, fenaș și pășune din care 1 Juger și 353[□] intravilan.

c) Locuință liberă în una odăe a edificiului scolar.

d) Lemnele de foc necesari.

Suplicile instruite conform prescriptelor din vigoare sânt a se ascerne până la indicatul termen la subscrisul oficiu în Giurgesci per Retteg.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dejului.

Nr. 272

[525] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela scoala populară din B. Sat afiliată cu Bucium Muntari se deschide concurs până la 24 Septembrie a. c.

Emolumentele sânt:

Salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne pentru încălzit.

Doritorii de a ocupa acest post au să subserne petițiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrisul până la termenul mai sus indicat.

Abrud, 20 August 1888.

Comitetul parochial din Bucium

Sat în conțelegere cu

Ioan Gall m. p.

Protopresbiter.

Nr. 238

[522] 3—3

CONCURS.

Spre întregirea stațiunii de învățătoriu din parochia română gr. or. Miluan, protopresbiteratul Ungurașului, prin aceasta se scrie concurs până în 24 Septembrie a. c. pelângă următoarele emolumente:

1. În bani 100 fl. v. a.
2. În bucate 40 măsuri mari cu grăunțe în valoare de 50 fl.

3. Lemne 3 orgii din care e a se încălzi și scoala.
4. 3 punți lumini.
5. Hârtie de scris 3 conți.

6. Cuartir în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune învățătorescă au de a și subserne suplicile instruite conform legilor din vigoare, la subscrisul oficiu. În conțelegere cu comitetul parochial.

Füzes-Sâmpetru, 30 August 1883

Oficiul protopresbiteral român gr.

or. al tractului Unguraș.

Petru Roșca m. p.

protopresbiter.

Nr. 150.

[530] 2—3

EDICT.

Nicolae Dordea de religiunea gr. or. din Topârcea, comitatul Sibiiului, carele de vre-o 15 ani au părăsit cu necredință pre legiuina sa soția Ana născ. Vecerdeea tot de acolo, fără a se sci ubicațiunea, se citează prin aceasta, ca în termen de *trei luni* dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului scaun protopresbiteral, ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul intentat contră-i de cătră soția sa.

Sibiiu, 20 August, 1883.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei, ca for matrimonial de I. instanță.

Publicațiune.

Duminecă în 7 Octomvre 1883 st. n. la 1 oară după ameză se esarêndează pe calea licitațiunei publice în cancelaria comunei Sadu, dreptul de **cărciumărit și moara cu 3 petri de măcinat** a comunei, pe timp de 3 eventual **6 ani**, începând dela **1 Ianuarie 1884 st. n.**

Condițiunile de licitare se pot vedea la ori ce timp în cancelaria comunală.

Sadu în 17 Septembrie 1883 st. n.

[527] 2—3 **Primăria comunală.**

Turnătoare de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor

sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chivere (co-roane) de lemn, fer turnat și făurit; astfel construite, că după ce sânt usuate pe

o parte se poată fi învêrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai întins, mai puternic și mai adânc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune de fer făurit pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru orologe și **toace** din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construiesc clopote și pe lângă plătirea făcută în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și prompt se recomandă

Antonie Novotny.

[539] 8—10 Timișoara, Fabrică.